U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobce: **A. G.,** zastoupeného Mgr. Miroslavem Dvořákem, advokátem se sídlem v Bruntále, Partyzánská 16, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 10. 2006, č. j. 65 Az 17/2005 - 44,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Miroslava Dvořáka, se sídlem Partyzánská 16, Bruntál, **s e u r č u j e** částkou 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-3606/VL-20-04-2004 ze dne 13. 1. 2005. Žalovaný výše uvedeným rozhodnutím neudělil stěžovateli azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.). Zatímco úkolem krajských soudů je projednat a rozhodnout každý případ, Nejvyšší správní soud zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování soudů ve správním soudnictví (§ 12 odst. 1 s. ř. s.). K plnění jeho sjednocující role svěřuje zákon Nejvyššímu správnímu soudu různé procesní nástroje, na prvním místě nepochybně rozhodování o kasační stížnosti (§ 12 odst. 1 ve spojení s § 102 s. ř. s.). Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího

správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví.

Meritorním přezkumem toliko přijatelných kasačních stížností se ochrana veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob i v každém jednotlivém případě nestává méně účinnou, než v případě formálního projednání každé jednotlivé věci. Jasná, přehledná a srozumitelná judikatura totiž zvyšuje právní jistotu účastníka již před krajským soudem a správními orgány. Paušální formalizovaná spravedlnost, tedy stále nové a opakované projednávání již jednou rozhodnutého ve všech stupních soudní soustavy, vede ve svém důsledku k popření jednotlivé materiální spravedlnosti: ne všechny věci jsou stejně problematické, ne všechny věci vyžadují stejné pozornosti. Opětovné projednávání každé věci znovu na všech stupních tak může ve svém důsledku popřít samotnou spravedlnost systémem vytvářenou. Věci objektivně odlišné, s odlišným významem a důležitostí, jsou podrobeny stejnému zacházení. Taková spravedlnost navíc není ničím jiným než zbytečně vydávaným „potvrzením“, že jednou řečené stále platí, zatěžováním soudního systému dalším řízením s předem známým průběhem a výsledkem, který „přinese“ pouze neúnosnou délku řízení pro stěžovatele, a to nejen pro něho, nýbrž i pro všechna další řízení, pro něž soudní systém není a ani nemůže být kapacitně nastaven.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je navíc vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní procesní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany.

Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Ryze formální důraz často kladený na dosažení spravedlivého výsledku řízení (ve smyslu jeho procesní bezvadnosti) ve svých důsledcích výrazně oslabuje právní jistotu a tedy i efektivitu práva. Jak k tomu opakovaně uvedl Ústavní soud (viz např. nález ze dne 13. 11. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 24, str. 222 - 223; obdobně též nález ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 31, str. 149), „[…] žádný právní řád není a nemůže být z hlediska soustavy procesních prostředků k ochraně práv, jakož i z hlediska soustavy uspořádání přezkumných instancí, budován ad infinitum. Každý právní řád přináší a nutně musí přinášet i určitý počet chyb. Účelem přezkumného, resp. přezkumných řízení může být reálně takováto pochybení aproximativně minimalizovat, a nikoliv beze zbytku odstranit. Soustava přezkumných instancí je proto výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivity rozhodování a právní jistoty. Z pohledu tohoto kritéria je zavedení mimořádných opravných prostředků, čili prodlužování řízení a prolomení principu nezměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, adekvátní toliko v případě důvodů výjimečných.“.

V daném případě krajský soud žalobu stěžovatele zamítl jako nedůvodnou, když dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, že stěžovatel podmínky pro udělení azylu nesplňuje. Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel uvádí, že žádal o azyl z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování, a to s ohledem na národnost a své náboženské vyznání, přičemž současně poukazoval na skutečnost, že je mu svým způsobem bráněno v přípravě na budoucí povolání ve formě studia, konkrétně organizovaného sportu. Poukazuje na to, že se dostával

do konfliktu se svými sousedy pro svou arménskou národnost. Tyto ústrky se snažil řešit prostřednictvím policejních orgánů.V případě stěžovatele se jednalo o situaci, kdy úřady nebyly ochotny stěžovateli poskytnout ochranu. V průběhu řízení stěžovatel uváděl, že se jedná o obraz obecné situace v Gruzii, o čemž pojednává celá řada zpráv. Obdobná situace panuje v Gruzii v oblasti svobody náboženského vyznání, kdy vůči osobám vyznávající stejné náboženství jako stěžovatel, byly směřované opakované útoky ze strany stoupenců otce B. M. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že oficiální gruzínské orgány skrytě podporují nedodržování lidských práv v oblasti respektování národnostní rovnosti a svobody náboženského vyznání, neboť současná státní moc není způsobilá fakticky zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů. Stěžovatel taktéž nesouhlasí s neudělením humanitárního azylu. Stěžovatel byl omezován v přípravě na své další povolání i v dalším sportovním rozvoji. V ČR se již etabloval. Stěžovatel napadá výrok o nevztažení překážky vycestování, když v zemi původu jsou proti příslušníkům arménské národnosti směřovány hrubé fyzické útoky, na které není z oficiálních míst reagováno. Navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005.

V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci § 104a zákona o azylu, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „přesahem vlastních zájmů stěžovatele“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce vytváří prostor soudu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu, či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních

předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem naznačeným výše zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost. Je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti, ale taktéž tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s., a uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. K tomu však v daném případě nedošlo, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že důvod k tomu, aby kasační stížnost považoval za přijatelnou, zde chybí. Obdobně již Nejvyšší správní soud rozhodoval např. 3 Azs 23/2006, 3 Azs 128/2006, 1 Azs 13/2006 (publ. www.nssoud.cz).

Namítá-li stěžovatel, že se dostával do konfliktu se svými sousedy pro svou arménskou národnost, přičemž tyto ústrky se snažil řešit prostřednictvím policejních orgánů, které však nebyly ochotny stěžovateli poskytnout ochranu, odkazuje Nejvyšší správní soud na své rozhodnutí č. j. 3 Azs 267/2004 - 66 ze dne 21. 7. 2005, kde řešil obdobnou situaci žadatele o azyl arménské národnosti, přičemž nevyloučil, že tento v Gruzii mohl být vystaven negativnímu jednání ze strany osob jiné národnosti, ale nebylo prokázáno, že by takové jednání bylo uskutečňováno z vůle, za podpory či za vědomého strpění státu, popřípadě v situaci, kdy se není možné domoci ochrany před takovým jednáním státu. Konstatoval, že i když v několika případech žadatel obrátil na policii, ale pokud ta mu dostatečnou ochranu neposkytla, nepokusil se dále kontaktovat nadřízené orgány policie či jiné státní případně nestátní instituce. Nelze tudíž mít za to, že by státní orgány země původu stěžovatelem popsané negativní jednání soukromých osob trpěly či nebyly proti němu poskytnou účinnou ochranu. O tohoto závěru není důvodné se odchýlit ani v projednávané věci. Pronásledování ze strany soukromých osob bylo předmětem množství rozhodnutí zdejšího soudu (např. 3 Azs 22/2004 - 48 ze dne 10. 3. 2004, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud opakovaně uvedl, že potíže se soukromými osobami, zejména za situace, kdy se stěžovatel nedomáhal pomoci u příslušných státních orgánů, nejsou důvodem pro udělení azylu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 a ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68). Teprve bezvýsledná snaha stěžovatele nalézt ochranu v rámci země původu by však umožňovala pokusit se hledat subsidiárně ochranu prostřednictvím institutu udělení azylu. K tvrzenému pronásledování stěžovatele pro jeho náboženskou orientaci Nejvyšší správní soud připomíná, že se obdobnou otázkou již dostatečně zabýval, např. ve svých rozsudcích ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, kde dospěl k závěru, že za pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu by mohla být považována pouze taková situace, kdy ze strany orgánů státní moci dochází k persekuci osob z důvodu jejich náboženské orientace, popř. by v zemi původu docházelo ze strany veřejné moci k systematickému odmítání poskytovat jednotlivcům ochranu před šikanou, odůvodněnou netolerancí k jejich náboženskému vyznání, k čemuž v daném případě nedošlo. V daném případě lze souhlasit s názorem žalovaného, že tvrzené problémy stěžovatele nelze

považovat vzhledem k nositelům, intenzitě a opakovanosti za takové potíže, které by bylo možno podřadit pod taxativně vymezené důvody pro udělení azylu. V otázce udělení humanitárního azylu odkazuje Nejvyšší správní soud na právní názor vyslovený v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, či rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz. Smysl humanitárního azylu pak Nejvyšší správní soud vymezil v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004. Ohledně namítané existence překážky vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu Nejvyšší správní soud připomíná, že obdobnými otázkami se již zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 14. října 2005, č. j . 4 Azs 45/2005 - 65, č. j. 1 Azs 128/2005 - 79 ze dne 10. května 2006, či rozsudek 5 Azs 232/2005 ze dne 27. září 2006 (přístupno na www.nssoud.cz). V těchto rozsudcích Nejvyšší správní soud uvedl, že k naplnění důvodů zakládajících překážku vycestování musí být žadatel o azyl v případě návratu do vlasti ohrožen na životě nebo svobodě z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení a popř. existuje reálná hrozba mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. K tomu však v daném případě nedošlo, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že důvod, aby kasační stížnost považoval za přijatelnou, zde chybí.

Návrhu stěžovatele na provedení dokazování předloženými zprávami Nejvyšší správní soud nevyhověl, neboť dokazování již není zapotřebí ke zjištění skutkového stavu. Stěžovatel hodlal uvedenými listinami podpořit úvahy o pronásledování Arménů v Gruzii. Stěžovatelem tvrzenou obecnou situaci v Gruzii v oblasti svobody náboženského vyznání však není možné podřadit pod žádné z ustanovení § 12 zákona o azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení se jeví vždy konkrétní situace stěžovatele nikoli obecná situace v zemi. Jelikož však Nejvyšší správní soud nemá pochybnost o tom, že skutkový stav byl žalovaným i soudem zjištěn dostatečně, rozhodl se důkaz těmito listinami neprovést, jak mu to umožňuje ust. § 52 odst. 1 s. ř. s., podle něhož soud není povinen provést všechny důkazy, musí však uvést důvod, proč důkaz neprovedl. Nejvyšší správní soud v souzené věci usoudil, že provedení listinných důkazů by bylo vzhledem k dostatečně zjištěnému skutkovému stavu nadbytečné, a proto důkaz těmito listinami neprovedl.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem zástupce advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátky částkou 4200 Kč za dva úkony právní služby po 2100 Kč, a sice za první poradu s klientkou včetně převzetí a přípravy zastoupení a za doplnění kasační stížnosti ze dne 9. 1. 2007 [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a dále 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. března 2007

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu